

Heu vist el meu rellotge?

Un relat de: [marc \(joan petit\)](#)

En Joan està assegut a la plaça Sant Josep Oriol fent un cafè amb llet un dimecres qualsevol. No té cap mena de pressa. Ara ja no. Però tot i així es posa la mà esquerra a la butxaca de la camisa i en treu el rellotge. És un rellotge antic de butxaca, d'or massís i amb una maquinària infal·lible. L'esfera, originàriament, era de color blanc, però el pas del temps l'ha enfosquit una mica. Ha perdut la blancor viva del blanc pur radiant, però encara no ha perdut la majestuositat ni l'àuria que l'envolta. Sobre del blanc hi destaquen les busques negres perfectament treballades. Cada busca és una joia per si sola. Fermes i impassibles mostrant com el temps s'escola volta a volta. I al voltant de l'esfera hi ha uns números romans, també negres i perfectament perfilats. No hi ha cap més inscripció al davant. Ni la marca ni cap referència a l'any de fabricació o la seva procedència. En aquest aspecte és totalment llis, tant pel davant com pel darrera. No té ni maneta per a donar-li corda. Només s'hi pot observar, al darrera, un petit orifici on s'hi encaixa la clau per a donar-li la corda que el farà funcionar dia rere dia. El duu lligat a la cintura amb una cadeneta d'or prou fina, que no destaca gaire. No és el rellotge que una persona d'avui en dia portaria a sobre, però tota la vida ha vist el seu pare amb rellotge, i abans d'ell, l'avi. Des de que té memòria recorda a la gent del seu voltant amb el rellotge lligat a la cintura i ficat dins de la butxaca de la camisa. Per tant no se li fa incòmode ni estrany. Amb un gest mecànic après des de petit, obre la tapa amb un petit gest de la mà i l'observa. Sap perfectament que estarà parat, però no perd l'esperança de tornar a veure la busca dels segons funcionant altre cop. És el rellotge que li va donar el seu pare just abans de morir, ara farà uns quants anys. L'única herència, i l'única possessió que fa generacions que circula de mà a mà.

Fa un dia de primavera esplèndid. A Barcelona, i durant el mes de maig, els dies són calorosos, però amb la temperatura justa per a sortir i seure tranquil·lament a una terrassa. Ha estat plovent durant tres dies seguits i ara ha sortit el sol, escalfant la vida, assecant la humitat que es fica per tot arreu i deixant a l'ambient aquell aire fresc i transparent que fa ganes de respirar. El cel és d'un blau profund, però tacat del blanc intens dels últims núvols que marxen mar enllà, dient adéu i marxant cap a Itàlia. Fins i tot els sorolls i sons de la ciutat semblen més senzills. És un d'aquells dies que a en Joan li agraden tant. Perfecte per a fer tot allò que canviarà el curs que està duent la seva vida.

Sense preocupacions, i amb la tranquil·litat d'aquell que sap que ho té tot dat i beneït, seu i observa l'anar i venir. Pensa en què deuen fer tots els seus amics i familiars, a les respectives feines, intentant oblidar que per a sobreviure han de treballar. Durant un dia feiner, com aquest dimecres, la gent acostuma a estar treballant enclaustrada entre quatre parets i rodejada de gent poc interessada l'un en l'altre. Són dos quarts d'onze del matí i a en Joan ja no li caldrà treballar mai més, i per tant es pot permetre el luxe de contemplar la paret de l'església del Pi tranquil·lament. Sense presses. Observant com la gent va i ve, amb un tarannà que en Joan interpreta com a tranquil, sense gaire estrès. El temps s'ha aturat, i no només dins del seu rellotge.

La gent va ambulat.

En silenci.

Anònimament.

Confosos.

El temps no els pertany. I no ho saben.

Una dona, amb cara de son i sense saber-se viva, passeja un gos petit i nerviós, mentre aquest, amb aquell posat de qui sap el que ha de fer en tot moment, remena la cua, enumera, i capta tota l'essència invisible del moment. La dona duu molts anys fent el mateix trajecte de manera automàtica, sense ritme ni passió. Avorrida. Va vestida de manera elegant però antiquada. Els llavis, prims i pintats de qualsevol manera, i l'excés de color a la cara li confeccionen un aspecte grotesc, reflex de la seva vida. La perruca és d'una mida exagerada, i el color dels cabells falsos, massa foscos per a l'edat que tant la mirada com el posat revelen, li acaben de donar aquest aspecte anacrònic, barreja de decadència i història. Es podria dir que fa massa anys que és viva, i que ha arribat a una monotonia biològica que aviat la integrarà perfectament en una naturalesa anònima que tot ho acaba absorbint. El temps ha quedat marcat a la cara.

En Joan respira fons i acluca els ulls. Imagina les busques del rellotge de butxaca movent-se, impassiblement, però sap que no ho fan. Aviat farà vint-i-quatre hores que s'han aturat. Hagués hagut de ser més curós amb les seves tasques vitals. El rellotge és molt exacte, i fa moltes dècades que marca l'hora de manera perfecta, fins i tot endevinant els canvis horaris de primavera i tardor. Segon a segon, minut a minut. Sense pausa. Sempre ha pensat que el fet de mesurar el temps és una gosadia per part de l'home. Allò que va més enllà de la comprensió humana no s'ha d'intentar mesurar ni conceptualitzar. S'ha de deixar tal i com ens ha estat donat. No ens pertany. És incontrolable.

Mentrestant, uns metres més enllà, un pintor plasma, damunt d'una tela, la seva peculiar visió del moment. Tot el soroll que sent surt del traç del pinzell. Un traç gandul que surt de la mà experta i jubilada de la persona que pinta. L'home, que està gras i passeja una barba densa, plena de pèls grisos que li donen aparença de mariner, només espera el moment de poder formar part de la serenor que mostra el quadre. Ja fa massa temps que la seva esposa, amb Alzheimer, augmenta el buit deixat per la prematura mort de la seva filla. Aprofitant l'espectacle que li ofereix el temps, va pintant el cel intens, plasmant el segon immòbil. Durant l'estona que el cel del quadre pren forma, una noia entra a la tenda minúscula del costat d'on seu en Joan. A la tenda no hi ha gaire espai. La noia aprofita la manca d'atenció d'aquell qui busca un regal per a un ésser estimat per a treure-li la cartera de la bossa de mà i marxar àgilment amb el botí dins del vestit. Ja no hi haurà regal per a l'ésser estimat, mentre la noia marxa feliç i contenta amb la feina del dia feta. Un dia més no caldrà que treballi. Està en contra de la societat i a favor d'una anarquia mal entesa, i és precisament la manera com està construïda aquesta societat la que li permet conservar el seu particular modus vivendi.

El seu pare ja era vell quan va arribar el dia que li va confiar el rellotge. Va demanar-li que l'acompanyés pels voltants del born, tot passejant. Havia de donar-li una cosa molt important i unes instruccions senzilles i bàsiques però no mancades d'importància. Li va donar el rellotge que feia un temps immemorial que pertanyia a la família i mai s'havia aturat. I així havia de seguir essent. A partir d'aleshores, per tant, s'havia d'encarregar de donar-li corda cada vespre. No demana més manteniment que aquest. Mai se li espatllaria, i en l'hipotètic cas que s'espatllés no hi hauria cap rellotger capaç d'obrir ni entendre el rellotge. Només havia de ser curós amb la corda. Cada nit havia d'agafar la clau de plata que encaixa perfectament i sense esforç dins de l'orifici que hi ha al darrera del rellotge i donar-li corda. Res més. Com sempre, i eternament, havia fet i faria la família. El pare va morir l'endemà de manera sobtada.

Aviat farà un dia sencer que ha perdut la clau. Se'n va adonar al vespre, pels volts de les nou, que és quan acostuma a donar corda al rellotge. En un primer moment va caure pres pel pànic. Sap perfectament que la seva vida està lligada al rellotge, com la cadena que uneix el rellotge i el pantaló. Si no aconsegueix trobar la clau, el rellotge s'aturarà, i amb ell la seva vida. Morirà. O, més ben dit, no passarà al proper fotograma. Quedarà parat, congelat en un estat estàtic, lluny d'ésser viu. Plora.

El primer que fa és remenar l'habitació. Amunt i avall. Aixeca els llençols. "Merda. Haig de ser més ordenat", pensa. El llit, el sofà, la cuina, els lavabos, armaris. La nevera. Aixeca la catifa comprada a Tunísia. Res. No hi és. Ja només queden vint hores. Passa l'hora de menjar, però no pot perdre ni un minut. No té gana. Buida el contenidor de les escombraries. Fa dies que no recicla i només s'ha de concentrar amb el de color verd. Sort. Però continua sense aparèixer. Va brut. Fa pudor. Passen els minuts i se sent cansat. No pot dormir. Les forces, de moment, aguanten. Queden menys hores. Repassa les últimes hores de vida, des del moment en que va donar corda fins que és conscient de la pèrdua de la clau. No recorda res. S'atabala. Surt al carrer i agafa la moto. L'engega i surt ràpidament fent la ruta que va fer ahir. Primer, es dirigeix al restaurant on menja sovint. Pregunta als cambrers.

- Heu vist una clau petita?

- No.

- Segur? De rellotge. Si us plau, repasseu els cubells, les escombres, tot. M'hi va la vida.

- Ves a la merda! tinc molta feina!. No hem trobat res. Mira al carrer.

Surt corrents, cap al mercat. Passeja amb els ulls fixos al terra. Sense èxit. La clau no apareix. Tanca els ulls i crida mentalment a la clau. No pot entendre, ni accepta, la injustícia que s'està produint amb la seva persona. Mai hauria imaginat que el fatídic moment pogués acostar-se, però ho fa. A una velocitat constant.

Sense pauses.

Sense descans.

Sense fre.

Segueix passant el temps i ja només queden deu hores. Se sent absolutament fatigat. No ha deixat d'anar corrents amunt i avall. El rellotge ja s'ha aturat i no sap quina hora és. Sap, però, que morirà abans de poques hores. "Ajudi'm, si us plau! Ha vist una clau de rellotge?" Ningú afirma. "No ho entén? moriré!" Ni cas. Només queda el cinema. Fa encendre els llums. Sense èxit. Ni a les papereres, enlloc. La gent s'empenya, i amb raó. Embogeix. Pràcticament s'ha acabat el temps.

Abandona. Arriba a la plaça Sant Josep Oriol. No hi ha res a fer. Se li escapa el temps. Descansa. "B en mirat", pensa, "ja no em queden il·lusions, empenya ni projectes. Ja està. Final". Seu exhaust a la terrassa d'un bar, al costat d'uns turistes que fan massa soroll. Es nota que estan en un moment intens de la vida. Han vingut en bicicleta des d'Holanda en el que és, de moment, el viatge de la seva vida. Ara s'estaran uns quants

dies més per Barcelona abans d'emprendre el viatge, aquest cop en tren, de tornada cap al nord. Troben que a Barcelona s'hi està prou bé. Té un clima agradable, la gent és molt oberta, tot és econòmicament accessible; és relativament segura i culturalment prou interessant. Tots aquests ingredients inviten al grup en qüestió a quedar-se uns quants dies més del que havien previst. El soroll surt de la discussió que tenen sobre què és el més important a tenir en compte des del moment en què tornin a Amsterdam. Han acabat un cicle de la seva vida i n'han de començar un altre. Ara tot són projectes a curt i llarg termini, i cadascú els enfoca d'una manera radicalment diferent. No són conscients que aquestes petites diferències els acabaran distanciant fins a convertir-se en perfectes estranys. De totes maneres, ara cal fruit del moment present, i res no els pot distreure de la seva conversa. En Joan s'ho mira amb ulls nostàlgics. No es considera una persona gran, però és conscient de que una altra gent posseeix la plena joventut. Recorda que durant un temps va estar assegut al voltant d'una taula com aquella, rodejat de gent que el reconeixia. Se'ls estimava i se sentia estimat. Somriu quan evoca aquests records. Ara, però, en el fons, se sent cansat i amb poques ganes de tirar endavant, però res d'això és culpa de l'edat, ni de la mort que l'envolta. No té quaranta anys i pot presumir d'una salut envejable, però se li acaba la corda. De fet, seria més exacte dir que no tindrà mai quaranta anys, ja que en pocs instants s'aixecarà de la taula, deixarà el que deu i una propina considerablement alta al cambrer, i se n'anirà. Sense dir ni mú. No en té ganes. Es mirarà la gent sorollosa i riallera, la vella i el gos, el quadre i la noia que fugí amb la cartera. Seran els seus últims amics. Es descordarà la cadena que el lliga amb el rellotge i el deixarà damunt de la taula de la terrassa. Aturat. Com la seva vida. Abans del migdia s'haurà disparat un tret al cap, deixant tota l'habitació del luxós dúplex del Passeig de Gràcia on s'ha traslladat a viure plena de sang.

- Mira, mama! un rellotge!
- Funciona?
- I tant! I va perfectament a l'hora. "Tic, tac", fa!
- Agafa'l, que ens anirà bé per a controlar el temps.